

Mobilstrålningen i glesbygden livsfarlig

Forskare från Färila ser stora risker med mobilanvändandet i glesbygden. Strålningen gör oss sjukare, vi återhämtar oss sämre och risken för flera cancerformer ökar.

LJUSDAL Örjan Hallberg har arbetat som miljöchef på Ericsson. Nu forskar han heltid kring bland annat hälsa och strålning. Han bor i Stockholm sedan 40 år tillbaka, men kommer från Färila.

Han funderade på varför glesbygdsbefolkningen är sjukare än dem i städer när det för tjugo år sedan var precis tvärt om.

Fram till 1997 blev svenskarna friskare. Men sedan hände någonting. Långtidssjukskrivningar, sjukfrånvaro, trafikskador, arbets-skador och olika typer av cancerformer började öka.

Örjan Hallberg drar slutsatsen att en stor del av dessa problem förvärras av mobiltelefonens intåg på den svenska marknaden. 1997 började nämligen de första 1800 MHz GSM-sändarna sättas upp.

Det är glesbygdsborna som har längst till mobilmasterna som är hårdast drabbade.

Arbeta hårdare

Mobiltelefonen måste arbeta hårdare för att få täckning. Två watts strålning går ut från telefonen, till skillnad från en tusendels watt som behövs vid god täckning.

– Om man håller på och pratar i telefon i flera timmar per dag i glesbygden, då kan det inte vara bra. Och det kan ju vem som helst förstå, säger Örjan Hallberg.

Han säger att det inte är själva mobilpratandet i sig som gör oss sjukare, utan att strålningen på-

verkar immunförsvaret så att vi får svårare att återhämta oss från sjukdomar, efter operationer och att risken för flera cancersorter ökar och till exempel hjärntumörer och cancer på hörselnerven.

Han ser tydliga samband mellan befolkningstäthet och sjukdomar.

När mobilmasterna sitter längre ifrån varandra, som i glesbygden, är vi oftare sjuka, återhämtar oss sämre efter hjärtinfarkter, får oftare hjärntumörer, har högre dödlighet i Alzheimers och får oftare hörselproblem och hörselnervscancer.

Internationella tidskrifter

Hans resultat har publicerats i flera internationella medicinska tidskrifter, men i Sverige är det tystare.

– Det är ju väldigt mycket pengar inblandat, säger Örjan Hallberg.

– Sen så är det ju svårt att bevisa något med den här typen av undersökningar som handlar om trender.

Däremot tycker han att trenderna är värda att ta på allvar och att de inte bör avfärdas.

Lars Mjølnes är rådgivare på Statens Strålskyddsinstitut, SSI, och arbetar med mobilstrålning.

– Ett problem är att det tar lång tid att se hur den påverkas oss. Det stora användandet har bara funnits i tio år. Det kan ta tio år

till innan man kan vara helt säker, säger han.

Tillsammans med Konsumentverket kommer SSI gå ut med rekommendationer om mobiltelefonanvändandet i vår. Det är i stort två råd som ges. Ring med handsfree, och ring bara när du har bra täckning.

Vetenskapliga studier

– Just när det gäller egenanvändningen av telefonen där exponeringen för strålningen är stor så ser vi skäl med att gå ut med de här rekommendationerna.

Han berättar att det finns vetenskapliga studier som visar att risken för en viss typ av elakartad cancer i hjärnan ökar vid långvarigt mobilanvändande, och att det är vanligare att tumören kommer på den sida där man oftast håller mobilen.

– Barnen kommer att bli långtidsanvändare. Därför är det viktigt att föräldrarna försöker att övertyga dem om att använda handsfree, säger Lars Mjølnes på SSI.

För Örjan Hallberg har hans forskning fått stor betydelse för hur ofta han själv använder mobilen.

– Förra året var räkningen 90 kronor. Så det är bara en nödtelefon, säger han.

Gustav Sjöholm
0651-58 50 00

gustav.sjoholm@ljp.se